

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยในปัจจุบันเกิดภาวะวิกฤตทางสังคมและเศรษฐกิจ อันเป็นสาเหตุให้คนในสังคมเกิดความเครียด เนื่องจากสังคมไทยในปัจจุบันเป็นยุคที่มีการแข่งขันกันสูงในทุก ๆ ด้าน เช่น การแข่งขันในด้านธุรกิจการค้า การประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตประจำวัน รวมถึงด้านการศึกษา ดังจะเห็นได้ว่า การแข่งขันกันอย่างสูงในสังคมปัจจุบันที่เกิดขึ้นนั้นสามารถเกิดกับคนไทยทุกเพศ ทุกวัยแม้แต่เยาวชนไทยในวัยเรียน ซึ่งต้องพบกับภาวะการแข่งขันทางการศึกษาที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ เช่น ความต้องการในการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นประถมศึกษา และระดับชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียน ที่มีชื่อเสียงอันเป็นค่านิยมของนักเรียนและผู้ปกครองในปัจจุบัน เพราะเชื่อว่าการได้รับการศึกษา จากโรงเรียนที่มีชื่อเสียงจะสามารถทำให้นักเรียนมีผลการเรียนสะสมที่ดีและมีความรู้ความสามารถ ในการสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่นักเรียนต้องการได้เป็นผลสำเร็จ ดังจะเห็นได้ จากการแข่งขันด้านการศึกษาในสังคมไทยปัจจุบันซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงในสังคม ด้านหนึ่งได้อย่างชัดเจน สังเกตได้จากจำนวนของโรงเรียนกวดวิชาที่เพิ่มขึ้นทั่วทุกภูมิภาคในประเทศไทย อีกทั้งค่านิยมการยอมรับบุคคลที่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการ จึงทำให้เกิด การมุ่งแสวงหาความรู้ทางด้านวิชาการเพื่อสอบแข่งขันและการเป็นที่ยอมรับจากสังคม ซึ่งในปัจจุบันเยาวชนไทยมีความรู้ความสามารถทางวิชาการ หรือที่เรียกว่า “ความฉลาดทางสติปัญญา” (Intelligence Quotient) ที่สูงขึ้นแต่ในขณะเดียวกันในจำนวนเยาวชนไทยเหล่านั้นยังขาดความสามารถ ในการจัดการและควบคุมอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม ตัวอย่างเช่น นักศึกษารายหนึ่ง ฆ่าตัวตายเพราะไม่ได้เกียรตินิยม ซึ่งในปัจจุบันมีเหตุการณ์คล้ายคลึงกันนี้เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ (เทอดศักดิ์ เดชคง, 2545, หน้า 113) อันเป็นผลมาจากการขาดความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient)

ความฉลาดทางอารมณ์ คือ ความสามารถทางอารมณ์ในการรู้และเข้าใจตนเอง เข้าใจ และเห็นใจผู้อื่น มีความมุ่งมั่น มีความอดทนรอคอยเพื่อไปยังเป้าหมาย มองโลกในด้านที่เป็นบวก รู้จักจัดการกับปัญหาและความขัดแย้งของตนเองได้ (เทอดศักดิ์ เดชคง, 2545, หน้า 15) ซึ่งถือว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นทักษะเฉพาะตัวที่จะสามารถทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในด้านการเรียน การงาน และครอบครัว (อังฉรา สุขารมณ, 2543, หน้า 43) อันจะเห็นได้ว่า ก่อนยุคการปฏิรูปการศึกษา ในประเทศไทย สถาบันการศึกษาต่าง ๆ จะมุ่งเน้นการจัดหลักสูตรและการเรียนเพื่อการพัฒนา

สติปัญญา รวมถึงความรู้ทางด้านวิชาการแก่ผู้เรียนเป็นอย่างมาก แม้ว่าเมื่อสำเร็จการศึกษามุคผลเหล่านั้นก็จะเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถสูงทางด้านวิชาการและสามารถสอบคัดเลือกเข้าไปทำงานในองค์กรได้ แต่สิ่งเหล่านั้นไม่ได้หมายถึง การประสบความสำเร็จในอาชีพเสมอไป เนื่องจากบุคคลเหล่านั้นอาจมีความบกพร่องด้านความฉลาดทางอารมณ์อันเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานในองค์กร ซึ่งแท้จริงแล้วเป้าหมายที่สำคัญของการศึกษาคือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพตามที่สังคมปรารถนา ดังนั้นการศึกษาที่ดีจะต้องสร้างให้บุคคลประสบความสำเร็จทั้งทางด้านการเรียนการประกอบอาชีพ และความสำเร็จในชีวิต (Garrison & Magoon, 1972, อ้างใน ทศพร ประเสริฐสุข, 2543, หน้า 19) ดังนั้นความฉลาดทางปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ เป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขและเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาไปพร้อมกันได้ ดังที่ วิทยา นาควัชระ (2544, หน้า 26) ได้กล่าวถึงผลการวิจัยที่พบว่า คนที่มีความฉลาดทางสติปัญญาสูงจะประสบความสำเร็จเพียง 20% ส่วนเปอร์เซ็นต์ที่เหลือเป็นเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งความสำเร็จในชีวิตมักเกิดจากการมีอารมณ์ดี การมองตนเองดี และการมองอนาคตดี เช่นเดียวกับ ครุณี ร่องสุวรรณ (2545, หน้า 16) ที่กล่าวว่า การพัฒนาให้บุคคลมีความสุข และความสำเร็จในชีวิตนั้นจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาของสมองทั้งสองส่วนควบคู่กันไปด้วย ทั้งสมองที่ทำหน้าที่คิดวิเคราะห์ที่คิดได้ถูกต้อง รวดเร็วและแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนาสมองในส่วนที่เกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึก และจิตใจ ซึ่งในวงการการศึกษายุคปัจจุบัน นักการศึกษาได้ให้ความสนใจในเรื่องความฉลาดทางอารมณ์และการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาสติปัญญาควบคู่กันไปเพิ่มมากขึ้น (วิระวัฒน์ ปิ่นนิดาบย์, 2542, หน้า 3) ดังจะเห็นได้จากการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ซึ่งนอกจากจะมุ่งเน้นด้านสติปัญญา การพัฒนาความคิดของผู้เรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณแล้ว ยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์โดยปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่นสามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม อันจะเป็นผลให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติอันพึงประสงค์นั้นคือ “เก่ง ดี มีสุข” (กรมวิชาการ, 2544, หน้า 21)

เนื้อหาวิชาภาษาไทยเป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในระบบการศึกษาไทย เนื่องจากภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร และเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ของคนในชาติซึ่งจะใช้ภาษาไทยในการอ่าน การเขียน การฟัง การพูด ตลอดจนการแสวงหาความรู้ด้านต่าง ๆ (กรมวิชาการ, 2544, หน้า 2) ครูผู้สอนจึงต้องดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย ทั้งยังต้องศึกษาวิเคราะห์จุดหมายของหลักสูตร และมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย ส่วนบทบาทของครูผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนจากผู้ออกความรู้แก่ผู้เรียนเป็นผู้สนับสนุน และเสริมสร้างประสบการณ์ที่มีความหมายแก่ผู้เรียน (กรมวิชาการ, 2544, หน้า 18) แม้ว่าหนังสือแบบเรียนที่ใช้ในการเรียน

การสอนในห้องเรียนจะมีความสำคัญอย่างมาก ดังที่ เดล (Dale, 1969, อ้างใน สมร เจนจิจะ, 2527, หน้า 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือแบบเรียนไว้ว่า หนังสือแบบเรียนเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญ และเป็นแกนกลางในด้านความคิด แต่ในบทบาทใหม่ของครูผู้สอนจากผู้ออกความรู้แก่ผู้เรียนเป็นผู้สนับสนุน และเสริมสร้างประสบการณ์ที่มีความหมายแก่ผู้เรียน หนังสือนอกเวลา จึงเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ครูผู้สอนจะสามารถนำมาใช้เสริมสร้างประสบการณ์ที่มีความหมายต่อผู้เรียนนอกเหนือจากประสบการณ์จากหนังสือแบบเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนในห้องเรียน เช่นเดียวกับแนวคิดของ แซมมวล บาสกิน (Samual Baskin, 1965, อ้างใน สมร เจนจิจะ, 2527, หน้า 2) ที่กล่าวว่า การแนะนำหนังสืออ่านประกอบให้แก่แก่นักเรียนจะมีประโยชน์ในด้านการส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และทำให้ครูตื่นตัวอยู่ตลอดเวลาในการค้นคว้าหาความรู้ในวิชาที่สอนเพิ่มเติม

หนังสืออ่านนอกเวลาเรียน หรือหนังสือดีทั่วไปนอกจากตำราเรียน ถือเป็นแหล่งความรู้ประเภทสื่อการพิมพ์ที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้มีการใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เพราะเห็นว่าการใช้หนังสือเพียงเล่มเดียวไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่คาดหวังได้ เนื่องจากในสังคมปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนเทคโนโลยีการสื่อสารได้แผ่ขยายกว้างขวางอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด จึงจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพความสามารถของผู้เรียนให้มีนิสัยใฝ่รู้ และแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง (กรมวิชาการ, 2544, หน้า 25) ดังนั้นการส่งเสริมให้มีการอ่านหนังสืออื่น ๆ นอกจากหนังสือแบบเรียนจึงเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ซึ่งในปัจจุบันผู้เรียนจะมีบทบาทในการเลือกหนังสืออ่านเพื่อนำมาประกอบการเรียนที่ตนเองสนใจได้ด้วยตนเอง และครูผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นผู้แนะแนวทางการเลือกหนังสืออ่านนอกเวลาที่มีประโยชน์และเหมาะสมกับผู้เรียนทั้งในด้านวิชาการ การส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตในทักษะทางอารมณ์และสังคมที่ได้รับจากการอ่านหนังสือนอกตำราเรียน ส่วนประเภทของหนังสืออ่านนอกเวลาที่ได้รับการพิจารณาในด้านความเหมาะสมพบว่า ผู้สอนส่วนใหญ่พิจารณาหนังสือประเภทสารคดี รองลงมาได้แก่ หนังสือประเภทบันเทิงคดี อันได้แก่เรื่องสั้น และนวนิยายตามลำดับ ส่วนผู้เรียนนิยมอ่านหนังสืออ่านนอกเวลาประเภทบันเทิงคดี เช่นหนังสือประเภทเรื่องสั้น และนวนิยาย เพราะเป็นการอ่านที่ให้ความบันเทิง และเนื่องจากเรื่องสั้นและนวนิยายเป็นวรรณกรรมประเภทร้อยแก้วจึงสามารถทำให้ผู้เรียนทำความเข้าใจและวิเคราะห์เนื้อหาสาระได้ง่ายยิ่งขึ้น (อมรา เทศกรณ์, 2520, หน้า 188) โดยเฉพาะนวนิยายเป็นวรรณกรรมที่ได้รับความนิยมจากบุคคลทั่วไปเพราะถือเป็นวรรณกรรมที่เข้าถึงบุคคลในสังคมทุกระดับ สามารถเข้าใจเรื่องราวได้ง่าย และสร้างความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน นอกจากนี้นวนิยายยังให้ความรู้ในด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยม ตลอดจนการดำรงชีวิตของคนในอดีตและปัจจุบัน (อมรา เทศกรณ์, 2520, หน้า 3) เพราะผู้เขียนนวนิยายมักได้รับแรงบันดาลใจจากเค้าโครงเรื่องที่มาจากสภาพที่ชีวิต และสังคมที่

เห็นได้จริงในปัจจุบัน วรรณกรรมประเภทนวนิยายจึงเป็นงานเขียนที่สะท้อนให้เห็นชีวิตของคนในสังคมปัจจุบันได้เป็นอย่างดีโดยสื่อผ่านตัวละครในเรื่อง อันเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมทักษะทางอารมณ์และสังคมของผู้เรียนซึ่งอยู่ในวัยรุ่น เพื่อเป็นแบบอย่างหรือแนวทางในการดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขอันไม่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมเช่นที่พบอยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้การใช้ทักษะความฉลาดทางอารมณ์จากตัวละครในนวนิยายนอกจากการส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตร

นวนิยายไทยได้มีการพัฒนาวิธีการนำเสนอทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหาให้สอดคล้องไปตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง กระแสการขยายตัวในแวดวงวรรณกรรมนี้เองจึงเป็นแรงผลักดันให้เกิดการจัดการประกวดผลงานทางวรรณกรรม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาวรรณกรรมให้มีคุณค่าและตรงตามความต้องการของผู้อ่านได้มากขึ้น ซึ่งหนึ่งในรางวัลทางวรรณกรรมที่เป็นที่รู้จักและสนใจของบุคคลทั่วไปได้แก่ รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ซึ่งเริ่มก่อตั้งเมื่อต้นปี พ.ศ. 2522 โดยผู้แทนของโรงแรมโอเรียนเต็ล บริษัทการบินไทย จำกัด และกลุ่มบริษัทในเครืออิตัลไทย ทั้งยังได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย เพื่อมอบรางวัลให้แก่นักเขียน 10 ประเทศในอาเซียน ได้แก่ บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม พม่า ลาว กัมพูชาและไทย ซึ่งแต่ละประเทศจะคัดเลือกวรรณกรรมในประเทศของตนส่งตัวแทนมาเข้าร่วมรับรางวัลในประเทศไทย เพื่อให้ทุกฝ่ายทั้งกลุ่มผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม และกลุ่มผู้อ่านได้เล็งเห็นคุณค่าและความสำคัญของวรรณกรรมภายในชาติ (อัศศิริ ธรรมโชติ อ้างใน นรนิติ เศรษฐบุตร, 2525, หน้า 109) หนังสือรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) มีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะแนะนำให้เป็นหนังสืออ่านประกอบการเรียน หรือหนังสืออ่านนอกเวลาแก่ผู้เรียน เพราะถือว่าหนังสือเหล่านี้ได้ผ่านการคัดเลือกและตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วจึงมีคุณค่าเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นหนังสืออ่านประกอบการเรียน หรือหนังสืออ่านนอกเวลาแก่ผู้เรียน ซึ่งนอกจากผู้เรียนจะได้รับความรู้โดยตรงจากเนื้อหาสาระที่อ่านแล้วยังจะก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่จากการบูรณาการ (Integration) ที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการของผู้อ่านได้ทั้งทางสติปัญญา อารมณ์ และสังคม อีกทั้งผู้ที่รู้วิธีการอ่านหนังสือย่อมนจะเป็นผู้ที่มีโลกทัศน์กว้างไกลอันจะทำให้ผู้นั้นมีชีวิตที่สมบูรณ์แบบและมีคุณค่า (Emerald V. Dechant and Henry P. Smith, 1977, อ้างใน สมร เจนจิจะ, 2527, หน้า 16)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิเคราะห์ตัวละครในนวนิยายที่ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยม แห่งอาเซียน (ซีไรต์) ด้านความฉลาดทางอารมณ์ที่สอดแทรกอยู่ โดยผู้วิจัยจะได้วิเคราะห์จากนวนิยายที่ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522- 2546 เพื่อคุณลักษณะเนื้อหาด้านความฉลาดทางอารมณ์ของตัวละคร อันจะเป็น

แนวทางที่ครูผู้สอนและผู้เรียนสามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือกหนังสืออ่านประกอบการเรียน หรือหนังสืออ่านนอกเวลา และเป็นแนวทางในการสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริม ความฉลาดทางอารมณ์เพื่อเป็นการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียนให้สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นสุขและไม่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ ควบคู่กับการพัฒนา ความฉลาดทางสติปัญญาในเนื้อหาสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient) ของตัวละครในนวนิยายที่ได้รับ รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์)

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ นวนิยายที่ได้รับรางวัล วรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) จำนวน 9 เรื่อง คือ

ปี พ.ศ. 2522	ลูกอีสาน ของ คำพูน บุญทวี
ปี พ.ศ. 2525	คำพิพากษา ของ ชชาติ กอบจิตติ
ปี พ.ศ. 2528	ปูนปัดทอง ของ กฤษณา อโศกสิน
ปี พ.ศ. 2531	ตลิ่งสูง ชูงหนัก ของ นิคม รายชวา
ปี พ.ศ. 2534	เจ้าจันทร์ผมหอม ของ มาลา คำจันทร์
ปี พ.ศ. 2537	เวลา ของ ชชาติ กอบจิตติ
ปี พ.ศ. 2540	ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน ของ วินทร์ เลียววาริณ
ปี พ.ศ. 2543	อมตะ ของ วิมล ไทรนันทน์
ปี พ.ศ. 2546	ช่างสำราญ ของ เดือนวาด พิมวนา

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้คือ การวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ ของตัวละครในนวนิยายที่ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) โดยใช้ ทฤษฎีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ของเดเนียล โกลแมน (Goleman D., 1998)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ทักษะทางอารมณ์ของบุคคลที่สามารถตระหนักถึง ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น สามารถควบคุมและจัดการกับอารมณ์ของตนเมื่อเผชิญกับอุปสรรค สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม และดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข

2. นวนิยาย หมายถึง ความเรียงที่ผู้เขียนแต่งขึ้น โดยใช้จินตนาการซึ่งประกอบด้วย โครงเรื่องหลัก โครงเรื่องรอง ตัวละคร เนื้อเรื่อง ความคิดหลัก ฉาก ตลอดจนสำนวนภาษา

3. ตัวละคร หมายถึง บุคคลที่ปรากฏในนวนิยายที่ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ทั้ง 9 เรื่อง

4. หนังสือรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) หมายถึง รางวัลวรรณกรรมประเภทนวนิยายที่มอบให้แก่นักเขียนไทย ซึ่งเป็นนักเขียนหนึ่งในสิบ ของนักเขียน ทั้งสิบประเทศในภูมิภาคอาเซียน ได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม และไทย ที่มีสิทธิ์เข้าร่วมส่งงานเขียนเข้าประกวดเพื่อรับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522-2546

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนและผู้เรียนสามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือก หนังสืออ่านนอกเวลาเพื่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ควบคู่ไปกับการพัฒนาความฉลาดทางสติปัญญาในเนื้อหาสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

2. เพื่อเป็นแนวทางการวิเคราะห์วรรณกรรมในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านภาษาศาสตร์และวรรณกรรม ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านวาทกรรม หรือด้านจิตวิทยา เป็นต้น